

Norsk samfunns-
medisinsk forening
DEN NORSKE LEGEFORENING

Samfunnsmedisin

Kurs D: Kvalitetsarbeid og tilsyn 2023 (vår)

Kurset har digitalt oppstartmøte tirsdag 7. mars og avsluttes med en to dagers kurssamling 20.-21. april 2023.

Arrangør: Norsk samfunnsmedisinsk forening

Kurskomite: Ronald Kvamme, Steffen Rosenberg, Ragnar Hermstad og Henning Mørland

Målbeskrivelse Kursdeltakerne skal få innføring i systematisk kvalitetsarbeid og tilsyn på ulike nivå i helsetjenesten. Videre skal kurset beskrive lovverk, ansvarsområder samt tilsynsmetodikk for tilsynsmyndighetene.

Dette er Kurs D i spesialistutdanning i samfunnsmedisin, som er godkjent med 30 kurstimer etter tidligere spesialistregelverk. Kurset er anbefalt læringsaktivitet i ny spesialistutdanning og er koblet til disse læringsmålene:

Spesialitet/ LM-kode	LM ID	TEMA/OMRÅDE	LÆRINGSMÅL
SAM	010	Kvalitetsarbeid og tilsyn	Ha god kunnskap om kvalitetsarbeid og internkontroll.
SAM	011	Kvalitetsarbeid og tilsyn	Ha kunnskap om ulike metoder for kvalitets- og tjenesteutvikling, herunder grunnleggende kvalitetsteorier.
SAM	012	Kvalitetsarbeid og tilsyn	Ha god kunnskap om det statlige tilsynet med helse- og omsorgstjenestene.
SAM	013	Kvalitetsarbeid og tilsyn	Ha god kunnskap om tilsynsmetodikk og tilsynsarbeid.
SAM	014	Kvalitetsarbeid og tilsyn	Selvstendig kunne bistå egen organisasjon med kvalitetsutvikling og kvalitetssikring.
SAM	015	Kartlegging og analyse	Ha god kunnskap om ROS-metodikken og anvendelse av denne metoden.

Oppstartmøte - digitalt møte – tirsdag 7. mars kl 1430-1530

Presentasjon av deltakerne, gjennomgang av kurset og program. Etablering av grupper. Invitasjon til digitalt møte sendes i forkant (Zoom)

Kurset er normert til 30 kurstimer. Kurssamlingen utgjør ca 15 kurstimer. Forventet tidsbruk til forberedelser individuelt og gruppebasert vil være ca 15 timer.

Forberedende arbeid - gjennomføres i perioden fra oppstartmøte til kurssamlingen

Kursdeltakerne inndeles i 5 grupper á 5 deltakere. Gruppene gjennomfører 2-3 nettmøter/diskusjoner hvor dere diskuterer oppgave 1 og 2 nedenfor. Forut for nettmøtene skal alle deltakerne ha gjort individuelle forberedelser.

1. Kvalitetsarbeid og forbedringsprosesser

Case:

Du har nylig begynt å jobbe som legevaktsoverlege i en kommune. Legevakten dekker en befolkning på ca 35 000. Det er fast ansatte leger på dag og natt, mens kommunens fastleger og LIS 1 dekker opp kveldsvaktene.

Du har lagt merke til at det forskrives mye antibiotika for halsbetennelser. Det er forskjellig praksis blant legene, uten at dette har vært diskutert eller gjennomgått fra ledelsen tidligere.

Du bestemmer deg for å gjennomføre et forbedringsarbeid for å redusere antibiotikabruken ved behandling av halsbetennelser på legevakten.

Gjennomføring av oppgaven:

Alle må gjøre de individuelle forberedelsene og bidra i gruppemøtene. Dere må selv avtale tilstrekkelig antall møter til å få skrevet gruppeoppgaven og levere innen fristen.

Individuelle forberedelser:

- Obligatorisk film
 - [Quality Improvement in Healthcare - YouTube](#)
- Obligatorisk lesestoff
 - [Infeksjoner i øvre luftveier - Helsedirektoratet](#)
 - [Kraftig økning i antibiotikabruken etter pandemien | Apotek.no](#)
 - [Kvalitetsforbedring - Helsebiblioteket](#) (les gjennomgangen av de fem fasene. Til avsnittet «Om utviklingen av modell for kvalitetsforbedring»)
- Anbefalt lesestoff
 - [Sammendrag, status og anbefalinger - Helsedirektoratet](#) (les sammendraget)
 - [Antibiotikabruken i Norge er bra, men kan bli bedre \(aftenposten.no\)](#)
 - [Kvalitetsforbedring - Helsebiblioteket](#) (les bare første «boksen» om brukermedvirkning. Spesielt interesserte kan se på referansene det er linket til)
 - [Kvalitetsforbedring - Helsebiblioteket](#) (les gjennomgangen av de ti faktorene som er ekstra viktige for å sikre vedvarende forbedring)
 - [Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten - Lovdata](#)

Gruppeoppgave:

Med utgangspunkt i case om antibiotikaforskrivning og de individuelle forberedelsene:

- a) Hvordan ville dere gått frem for å starte forbedringsarbeidet? (stikkord: forankring, kunnskapsgrunnlag, aktørkartlegging/interessentanalyse, SMART mål)

- b) Hvordan ville dere sikret brukermedvirkning i forbedringsarbeidet? (stikkord: individnivå vs tjeneste-/systemnivå)
- c) Hvordan vet man om en endring er en forbedring? (stikkord: målinger, indikator, tiltak, småskallatesting)

Gruppen summerer opp i en enkel «rapport» med forventet omfang på 1-2 sider. Gruppeleder sender oppgaven til kurs.norsam@gmail.com senest fredag 14. april. Hele gruppen skriver oppgaven sammen, ikke bare gruppelederen.

2. Tilsynsmyndighet og tilsynsarbeid

Gjør dere kjent med organisering av tilsynsmyndighetene i Norge:

<https://www.helsetilsynet.no>

Les rapport fra tilsyn med Stor-Elvdal kommune, Moratunet sykehjem

<https://www.helsetilsynet.no/tilsyn/tilsynsrapporter/innlandet/2020/stor-elvdal-kommune-moratunet-sykehjem-tilsyn-tvungen-somatisk-helsehjelp-i-kommunale-helse-og-omsorgstjenester-2020/>

Helsetilsynets interne veileder for tilsynssaker beskriver følgende om tilsynsrapportens formål og struktur:

Tilsynsrapporten skal redegjøre for hva som er undersøkt og tilsynets konklusjoner med tilhørende faktagrunnlag og krav. Dette skal gjøres på en etterrettelig måte der også tilsynsmyndighetens vurderinger fremkommer, og med en tydeliggjøring av mulige konsekvenser for pasienter/brukere dersom det konkluderes med svikt eller fare for svikt i tjenestene. Pasienter/brukere skal være «synlige» gjennom hele rapporten.

Diskuter rapporten, i hvilken grad synes dere formål og struktur er ivaretatt? Hvilken type tilsynsmetodikk er benyttet? Hvordan vurderer dere tilsynsmyndighetens oppfølging av lovbrudd og i hvilken grad dette bidrar til at forholdene blir rettet?

Gruppediskusjonen og relevante momenter summeres i et notat med forventet omfang på ca 1 side. Gruppeleder sender oppgaven til kurs.norsam@gmail.com senest fredag 14.april. Hele gruppen bidrar til oppgaven, ikke bare gruppelederen.

KURSSAMLING 20.-21. april 2023

Kurssamlingen gjennomføres over to dager på Sola Strand hotel i Rogaland.

Foreløpig program, med forbehold om endringer

	Dag 1: Torsdag 20.4 Tema: Systematisk kvalitets- og forbedringsarbeid
1000	Velkommen og innledning til kursets tema v/Henning Mørland
1015	Introduksjon til forbedringsarbeid Ronald Kvamme og Steffen Rosenberg
1100	Muligheter og utfordringer i kvalitetsarbeid
1200	Lunsj
1245	Introduksjon til brukermedvirkning
1330	Metoder og verktøy i fase 2 og 3
1430	Bruk av driverdiagram i forbedringsarbeid
1530	Hvordan kan andre lære av mitt forbedringsarbeid?
1600	Påvirkning i forbedringsarbeid
1700	Fellesforelesning med Kurs C og Kurs E
1900	Kursmiddag

	Dag 2: Fredag 21.4 Tema: Tilsyn
0900	Tilsynsmyndighet og tilsynsarbeid Ragnar Hermstad
1200	Lunsj
1300	Kommunale tilsyn med hovedvekt på miljørettet helsevern i skoler og barnehager Henning Mørland
1430	Oppsummering, evaluering og avslutning
1500	Avslutning

Temaene inneholder innledninger, diskusjoner og gruppearbeid. Aktiv medvirkning fra deltakerne forventes. Det legges inn pauser underveis.